

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЇ, БЕЗПЕКИ І
ПРАВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ»
НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЇ, БЕЗПЕКИ І ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК»
КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ВРЯДУВАННЯ
ІМЕНІ АНДРІЯ МЕЛЕШЕВИЧА
МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНСТВА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ У ВІННИЦЬКІЙ, ЖИТОМИРСЬКІЙ,
ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТЯХ
ВІННИЦЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
БЕРШАДСЬКА МІСЬКА РАДА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ХМЕЛЬНИЦЬКА МІСЬКА РАДА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
АГРОНОМІЧНА СІЛЬСЬКА РАДА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЛУКА – МЕЛЕШКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

РОЗВИТОК ІНСТИТУТІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ

до Дня місцевого самоврядування

2 грудня 2021 року

**Київ-Вінниця
2021**

УДК [347.77/.78+316.77](08)
І-74

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,
Протокол №7 від 22 грудня 2021 р.*

Упорядники: Пилипчук В.Г., Яременко О.І., Кононенко В.В., Лазор О.Я., Лазор О.Д., Лапшин С.А., Одобецька І.С.

Розвиток інститутів місцевого самоврядування в умовах децентралізації публічної влади в Україні / 2 грудня 2021 року, м.Вінниця / Упорядники: Пилипчук В.Г., Яременко О.І., Кононенко В.В., Конотопенко О.П., Лазор О.Я., Лазор О.Д., Лапшин С.А., Назаренко М.О., Одобецька І.С. – ВДПУ, НДІП НАПрН України, Вінниця, ТОВ «Друк» – 2021. – 196 с.

У матеріалах круглого столу висвітлено актуальні питання щодо розвитку інститутів місцевого самоврядування в умовах децентралізації публічної влади в Україні. Тези виступів учасників круглого столу із числа експертів і вчених, науково-педагогічних працівників, представників державних органів та громадських організацій надані у авторській редакції.

УДК [347.77/.78+316.77](08)

ISBN 978-617-7264-68-3

© НАПрН України, 2021
© ВДПУ, 2021
© Колектив авторів

ЗМІСТ

<i>Корж Ігор</i>	6
ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ДІАЛОГУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ – ЗАПОРУКА ПОДАЛЬШОГО ЇХ РОЗВИТКУ	
<i>Пархоменко-Куцевіл Оксана</i>	12
ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	
<i>Кононенко Валерій, Герасимюк Костянтин</i>	15
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	
<i>Мельник Емілія, Гриб Віталій</i>	19
СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ГРОМАД	
<i>Лазор Олег, Лазор Оксана</i>	24
АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМАТИКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
<i>Яременко Олександр, Платонова Крістіна</i>	29
ПРАВОТВОРЧІСТЬ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ	
<i>Сарафанюк Олександр, Конотопенко Олександр</i>	33
ХАРАКТЕРИСТИКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	
<i>Юник Ірина, Чаплінська Анна</i>	43
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НОВОСТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	
<i>Останов Ігор, Плахотнюк Владислава</i>	47
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	
<i>Останов Ігор</i>	56
ЗДОБУТКИ І ТРУДНОЩІ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ	
<i>Годлевська Валентина</i>	61
СПІВПРАЦЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	
<i>Горінов Павло, Мельничук Лариса</i>	66
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПЕРЕРОЗПОДІЛ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З ПИТАНЬ ПІДТРИМКИ МОЛОДИХ СІМЕЙ	

<i>Болтівець Сергій, Горінов Павло, Дранушко Ростислав, Жуляєв Валерій</i>	71
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ МОЛОДІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ	
<i>Назаренко Марина, Габрійчук Ярослав</i>	77
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	
<i>Лапшин Сергій, Найда Тетяна</i>	80
МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
<i>Лапшин Сергій, Сапожнік Алла</i>	87
ЕТИКА ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	
<i>Юник Ірина, Хіміч Юрій</i>	94
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	
<i>Лапшин Сергій, Поліщук Олеся</i>	99
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РЕФОРМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ	
<i>Ніколіна Ірина, Мукомел Анжела</i>	106
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ ТА АВСТРАЛІЇ	
<i>Соколовський Володимир</i>	109
АДМІНІСТРАТИВНІ ЕЛЕКТРОННІ ПОСЛУГИ: ПОНЯТТЯ ТА УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ У ФУНКЦІОНУВАННІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
<i>Устенко Аліна</i>	114
МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ЦИФРОВОГО ВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	
<i>Станкевич Єлизавета</i>	117
КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	
<i>Пащенко Оксана</i>	120
ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	
<i>Шеванюк Богдан</i>	126
ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ – ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ	
<i>Бондаренко Денис</i>	134
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	
<i>Бойко Наталія</i>	137
ПРАВО НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	

<i>Рімша Юлія, Круць Артем</i>	142
ПОВНОВАЖЕННЯ СТАРОСТ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ	
<i>Зубар Іван, Волосенко Анжеліка</i>	146
ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ	
<i>Ніколіна Ірина, Ніколіна Світлана</i>	151
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ: СУЧАСНИЙ СТАН, ТРЕНДИ, ПОБУДОВА ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	
<i>Рябовол Каріна</i>	156
ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У МІСТІ ДРОГОБИЧ	
<i>Зубар Іван, Пашко Вікторія</i>	159
УПРАВЛІННЯ КРИТИЧНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ДЕРЖАВИ	
<i>Садловська Інна</i>	163
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ ТА ШВЕЦІЇ	
<i>Фаєр Богдан</i>	167
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
<i>Плахотнюк Владислава</i>	173
ЦЕНТРИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	
<i>Янчук Аліна</i>	180
МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В БЕРШАДСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ	
<i>Мельник Емілія, Логайчук Віталій</i>	187
ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ В АГРАРНІЙ СФЕРІ: МІСЦЕВИЙ РІВЕНЬ	

<https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>

2. Пархоменко-Куцевіл О. І. Державне управління у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення України: теоретичні аспекти. *Науковий вісник: Державне управління*. 2020. № 4. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/69/68>

УДК 352:005.21](477)(076)

Кононенко Валерій

доктор історичних наук, професор,

завідувач кафедри публічного управління та адміністрування

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Герасимюк Костянтин

кандидат наук з державного управління, начальник Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Вінницькій, Житомирській та Хмельницькій обл.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Повноцінний розвиток територіальних громад не можливий без оцінки поточного життя громади та вироблення стратегічних планів на майбутнє. Зрозуміло, що для оцінки поточної ситуації та планування майбутнього життя громади у користі буде увесь арсенал наукових методів, проте найбільш ефективними, на нашу думку, будуть спеціальні методи досліджень, які активно використовуються у сфері публічного управління. Серед них варто виділити: метод SWOT-аналізу, метод SMART-goals, метод аналізу А-В-С, Форсайт, Pest-аналіз тощо. Варто зауважити, що переважна більшість новітніх методів, які активно використовуються у плануванні розвитку об'єднаних територіальних громад прийшли до нас із

бізнесу. Насамперед широку популярність вони отримали у період втілення концепції Нового публічного менеджменту (New Public Management) спочатку у світі, а потім й в Україні.

Метод SWOT-аналізу (назва методу сформульована із чотирьох перших букв англійських слів, які визначають основу дослідження: конкретність (specific), вимірюваність (measurable), узгодженість (agreed-upon), досяжність (realistic), визначеність у часі (timed). Метод SWOT-аналізу – це метод стратегічного планування, що базується на встановленні зв'язку між характерними для територіальної громади внутрішніми сильними і слабкими сторонами та зовнішніми можливостями і загрозами, результати якого надалі використовуються для формулювання і вибору системи стратегічних та оперативних цілей розвитку територіальної громади [1, с. 6]. Автори проекту «Підтримка політики регіонального розвитку України», що реалізований за підтримки Європейського Союзу вважають SWOT-аналіз одним із найбільш дієвих методів планування розвитку територіальної громади, оскільки він показує, «яким чином краще застосувати власні сили і зменшити внутрішні слабкості, оптимально використовуючи зовнішні можливості та усуваючи загрози» [2, с. 36].

Іншим дієвим засобом планування розвитку може стати **Форсайт**. «Форсайт» (від англ. foresight) – погляд в майбутнє, передбачення, розсудливість, далекоглядність, передбачливість. У перекладі з англійської слово «foresight» означає «передбачення» і застосовується в прогнозуванні у значенні «погляд у майбутнє», «бачення майбутнього» [3, с. 40]. В основі методу покладено систематичне визначення нових стратегічних напрямів розвитку громади, які в довгостроковій перспективі зможуть серйозно вплинути на економічний і соціальний розвиток територіальної громади. Метод реалізовується шляхом обговорення можливих шляхів розвитку і формування на основі цього довгострокових пріоритетів в різних галузях і сферах розвитку громади. В залежності від визначених довгострокових

пріоритетів обирається сукупність інструментів, що дозволяють активно передбачати проблеми майбутнього та активний прогноз, який включає елементи дії на майбутнє.

Останнім часом все ширше використовується при плануванні стратегічного розвитку громад **метод аналізу А-В-С** (А-В-С є аббревіатурою перших літер англійських слів: А – Advantage (перевага), В – Barrier (бар'єр), С – Controversial (спірний)). А-В-С – аналіз – це простий метод впорядкування інформації про стан територіальної громади [3, с. 71]. Це метод набув особливої популярності із середини 2000-х років. Ефективним він є тому, що допомагає серед великої кількості інформації відібрати ту, яка стосується основних стратегічних передумов розвитку громад.

Метод SMART-goals часто використовують як допоміжний метод при проведенні SWOT-аналізу. Він визначає вимоги до формулювання цілей: конкретність (specific), вимірюваність (measurable), узгодженість (agreed-upon), досяжність (realistic), визначеність у часі (timed) [4, с. 97]. Його ефективність полягає у тому, що він забезпечує вірогідність очікувань при формуванні стратегічного плану розвитку територіальної громади.

Pest-аналіз (Pestle-аналіз) метод, який спрямований на розробку усіх можливих сценаріїв розвитку об'єднаної територіальної громади. Даний метод є ефективним при використанні інших методів оцінки чинників розвитку громади та орієнтований на оцінку зовнішніх факторів макросередовища у різних сферах (політичній, економічній, соціальній, технологічній, правовій, екологічній) [5].

На думку окремих дослідників, діагностика поточного стану території повинна базуватися на комплексному підході і включати, щонайменше, три наступні види дослідження: 1. Базовий (об'єктивний) аналіз статистичних показників стану громади. 2. Соціологічний аналіз. Це аналіз стану громади, побудований на результатах опитування місцевого бізнесу чи громади. 3. Стратегічний аналіз [3, с. 53]. При проведенні кожного із

зазначених видів дослідження можливе використання різного набору інструментів.

Ми зазначили лише невелику частину сучасних методів, які можуть стати ефективними при стратегічному плануванні розвитку громад. Названі методи насамперед направлені на оцінку реального становища об'єднаної територіальної громади та визначення сильних та слабких сторін, які будуть визначальними у її розвитку. Поряд з тим, сучасний інструментарій стратегічного розвитку громад є доволі широким, а сучасна науково-методична база формування стратегій планування теж є достатньою. При умілому використанні цих можливостей можливо забезпечити теоретичне та практичне підґрунтя планування розвитку територіальних громад.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад. *Міністерство розвитку громад та територій України*. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/strategichne-planuvannya-rozvytku-terytorialnyh-gromad/>.

2. Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Інструмент для розробки стратегій регіонального розвитку і планів їх реалізації. Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку України». *Чернігівська обласна державна адміністрація*. URL: https://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf.

3. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.

4. Бережний Я. В., Слобожан О. В. Інструменти стратегічного планування в роботі юридичних служб органів місцевого самоврядування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 20. С. 94-97.

5. Pestle. *Інтегроване просторове планування для об'єднаних територіальних громад*. URL: <https://hromada.canactions.com/pest/>.

УДК 005.21:352/.354.072

Мельник Емілія

кандидат філософських наук, доцент

кафедри публічного управління та адміністрування

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Гриб Віталій

кандидат філософських наук, доцент

кафедри публічного управління та адміністрування

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ГРОМАД

Сучасний процес глобалізації, що відбувається у світі, суттєво впливає на економічний розвиток країн, створює нові закономірності та змінює рівні відповідальності за місцевий розвиток. Це призводить до посилення уваги щодо значення громад в певному економічному просторі країн.

Розвиток українського суспільства також є включеним у цей процес, адже саме від можливості та зацікавленості громад і залежить, власне, місцевий розвиток. Процес децентралізації звертається до лідерів громад і посилює значною мірою їх рівень відповідальності за розвиток територій, адже територіальні громади нестимуть відповідальність за планування свого розвитку, за економічне майбутнє та добробут. Для забезпечення